

57 (ש) **נִפְשׁ כִּי תִמְעוֹל מֵעַל הַחֲטָאָה בְּשִׁגְגָה מִקְדָּשֵׁי ה'**, ומכך יש
 58 ללמוד ש**קְדָשִׁים מְיוֹחָדִין לַגְּמֵרֵי לָהּ** - לצורך גבוה, **יֵשׁ בָּהֶן**
 59 **מְעִילָה, אֲבָל קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ אֵינָם לְפָנֵינוּ** - יש בהם הנאה
 60 לכהנים, כבשר חטאת ואשם ובכור הנאכלים לכהנים ואינם עולים
 61 לגבוה, וכן חוזה ושוק של בשר תודה ושלמים, **וְאֵינָם בָּהֶן לְבַעְלִים** -
 62 יש בהם חלק לבעלים, כאשר בשר של כל הקדשים הקלים
 63 שנאכלים לבעליהם, ומדרשה זו יש ללמוד שבקדשים אלו שאין
 64 כולם לגבוה לא נאמרה בהם פרשת מעילה כלל, ולפיכך אף
 65 אימוריהם שדינם להקטרה על המזבח אין מעילה נוהגת בהם.
 66 הגמרא מבקשת להוכיח שכמה משניות במסכת זו שיש מעילה גם
 67 בקדשי מזבח, ושלא כפי שסברנו עתה לפרש דברי רבי ינאי: **תִּנְן,**
 68 שכמה מיני **קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה** לשיעור הראוי
 69 להתחייב עליו מחמת איסור **מְעִילָה**, והרי מוכח מכך שיש איסור
 70 מעילה בקדשי מזבח. דוחה הגמרא: איסור מעילה זה שמדברת בו
 71 משנתנו אינו אלא **מִדְרָבָּנָה**, ומה שאמרה המשנה שמצטרפים קדשי
 72 מזבח יחד, היינו לחייב את המועל לשלם מה שנהנה מן הקדש,
 73 אבל אשם מעילות וחומש לא יתחייב על מעילה זו, שמן התורה אין
 74 מעילה נוהגת בהם כלל.
 75 עוד מנסה הגמרא להוכיח שלא כדברי רבי ינאי, מן המשנה ששינו
 76 לעיל (ב.ב.) **קְדָשֵׁי קְדָשִׁים שֶׁשֶׁחֲטָן בְּדָרוֹם** שלא כדינם להישחט בצפון
 77 (ובתים מז.) ומשום כך לא הותר בשרם לכהנים לאכילה, **מְעִילִים בָּהֶן,**
 78 שמכיון שלא הותרו לאכילה להדיט הרי הנהנה בהם מועל
 79 בקדושתם שהיתה עליהם מחיים, שאין הקדושה פוקעת בשחיטה
 80 שאינה מתירה הבשר לאכילה, ומכך מוכח שמעילה נוהגת בקדשי
 81 מזבח. דוחה הגמרא: גם מעילה זו אינה אלא **מִדְרָבָּנָה**.
 82 הגמרא שוב מנסה להוכיח: **תִּנְן (ד.ה.) הַהֲנֵיחָה מִן הַחֲטָאָת** שהיא
 83 בעלת מום, **בְּשֶׁהִיא חַיָּה לֹא מְעַל עַד שֶׁיִּפְגֹּם** בה ויפחות משייה,
 84 וכפי הכלל (ש) **שְׁכַל דְּבַר שִׁיחַ בּו פִּגְם וּדְרַכּוּ לְהִיפּוֹם** אין מועלים
 85 בו בהנאה שנהנה ממנו בלבד, אלא אם פגם בו ופיתח משויו, וחטאת
 86 זו שבעלת מום היא על ידי שפוגם בה גורם לפחות משייה לפדיון,
 87 ולפיכך אין מעילה בה בהנאה לבד אלא בפגם הגורם לפחות
 88 משייה, אבל אם נהנה מחטאת תמימה או בעלת מום **בְּשֶׁהִיא מְתָה,**
 89 **כִּיּוֹן שֶׁנִּהְיָה כֹּל שֶׁהוּא** והיינו בהנאה השהו פרוטה ואפילו בלא פגם,
 90 **מְעַל,** שמאחר ומתה אינה ראויה לפדיון, שהרי כלל הוא (פסחים כט.)
 91 שאין פודים קדשים להאכילם לכלבים, ומכיון שאינה עומדת לפדיון
 92 אין לה דמים ואין שייך בה פגם, והרי מוכח מכך שיש מעילה בבהמת
 93 חטאת. דוחה הגמרא: שגם המעילה האמורה במשנה זו אינה אלא
 94 **מִדְרָבָּנָה**.
 95 ממשיכה הגמרא בבירור דברי רבי ינאי: **וּמִדְרָבָּנָה לֹא** - האם
 96 אפשר שדעת רבי ינאי לומר שמן התורה אין מעילה כלל בקדשי
 97 מזבח, **וְהַתְּנִיחָה רַבִּי אוֹמֵר,** שהפסוק שנאמר באימורי קדשים קלים
 98 (ויקרא ג טז) **כֹּל חֶלֶב לָהּ,** בא לרבות אימורי קדשים קלים לאחר
 99 זריקת הדם שהם ראויים לעלות על המזבח **לְמַעֲלָה,** והרי מוכח
 100 מכאן שיש מעילה בקדשי מזבח מדאורייתא. דוחה הגמרא: גם
 101 מעילה האמורה בברייתא זו אינה אלא **מִדְרָבָּנָה**. חוזרת הגמרא
 102 ומקשה: איך אפשר לפרש דברי רבי שכוונתו למעילה מדרבנן, **וְהָא**
 103 **קָרָא קָא נְסִיב לָהּ** - והרי למד את דבריו מדרשת הפסוק. מתרצת
 104 הגמרא: שדרשה זו שהוכיח רבי בדבריו אינה אלא **אֲסַמְכְתָּא**
 105 **בְּעֵלְמָא** - סמך הוא שהביא מפסוק זה שנוהגת מעילה באימורי
 106 קדשים קלים, אבל מן התורה אין מעילה כלל בקדשי מזבח אלא
 107 מתקנת חכמים.
 108 הגמרא מקשה עוד על מה שסברנו לפרש דברי רבי ינאי שאין מעילה
 109 כלל מן התורה בקדשי מזבח. מקשה הגמרא: **וְהָא אָמַר עוֹלָא אָמַר**
 110 **רַבִּי יוֹחָנָן,** בהמות קדשים **שֶׁמֵּתוּ יִצְאוּ מִיָּד מְעִילָה דְּכַר תּוֹרָה,**
 111 משום שבפרשת מעילה נאמר (ויקרא ה טז) **חֲטָאָה בְּשִׁגְגָה מִקְדָּשֵׁי ה'**,
 112 ובהמת קדשים שמתה שאין בה עוד שום צורך ותועלת להקדש,
 113 שאף לפדיון אינה ראויה כפי ההלכה שאין פודים את הקדשים
 114 להאכילם לכלבים, ולפיכך אינה נקראת 'קדשי ה' ואין מעילה

פרק רביעי - קדשי מזבח

1 פרק זה עוסק בהלכות צירוף לשיעור שמתחייבים עליו באיסורים
 2 שונים שבתורה, במקרה שלא היה באיסור שעבר עליו שיעור שלם
 3 מדבר אחד, אלא שהצטרפו להשלים השיעור כמה מיני דברים
 4 האסורים באותו איסור. תחילה פתחה המשנה בביאור דיני הצירוף
 5 לענין מעילה שהיא הענין הנדון במסכת זו, ואגב כך נתפרשו גם
 6 הלכות הצירוף באיסורים אחרים הנוהגים בקדשים וכן לענין
 7 איסורים אחרים שבתורה.
 8

משנה

9 **קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ** - הקרבנות המוקדשים להקריבם על המזבח, **מִצְטַרְפִּין**
 10 **זֶה עִם זֶה** - מין אחד מהם עם מין אחר, וכגון עולה עם שלמים,
 11 **לְמַעֲלָה** - שאם נהנה משני מינים מהם מכל אחד בשוה חצי פרוטה,
 12 מצטרפים הם יחד לשיעור פרוטה שהוא השיעור שמתחייבים עליו
 13 אשם מעילות, **וְלַחֲיִיב עֲלֵיהֶם** כרת בעובר במזיד או חטאת בעובר
 14 בשוגג, **מִשּׁוּם** איסור **פִּיגּוּל,** אם נתגלו אלו הקדשים שאכל מהם
 15 על ידי שחשב באחת מעבודותיהם לאכול מבשרם חוץ לזמן אכילתו
 16 או להקטיר מזרחיו מהם להקטרה למחרת שחיטתם, וכן מצטרפים
 17 יחד לשיעור כזית להתחייב על אכילתם אם היו **נֹזְתֵר** שעבר זמן
 18 אכילתם שקבעה להם התורה לכל אחד מן הקדשים כדינו, וכן
 19 מצטרפים לשיעור כזית להתחייב עליהם אם היה האדם האוכל
 20 **טָמֵא.**

21 מבארת המשנה דין נוסף בדיני צירוף קדשים זה עם זה: **קְדָשֵׁי בָרֶק**
 22 **הַבֵּית** שהוקדשו לצרכי תיקון בית המקדש, **מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה** אם
 23 נהנה משני הקדשות בכל אחד בשוה חצי פרוטה, מצטרפים יחד
 24 לשוה פרוטה להתחייב עליה אשם מעילות, אבל צירוף לענין איסורי
 25 פיגול נותר וטמא אינו שייך בהם, שאין איסורים אלה נוהגים אלא
 26 בקדשים הקרבים על המזבח.

27 ועוד מלמדת המשנה בדין צירוף מיני קדשים יחד: **אֶחָד קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ**
 28 **וְאֶחָד קְדָשֵׁי בָרֶק הַבֵּית** אף על פי ששני מיני קדושות הם וכל אחד
 29 מהם עומד לצורך אחר, מכל מקום **מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה** אם
 30 נהנה כשיעור פרוטה משניהם יחד.
 31

גמרא

32 הגמרא באה לבאר למה הוצרכה המשנה לפרש בקדשי מזבח
 33 שמצטרפים זה עם זה למעילה. מקשה הגמרא: **הֲשֵׁתָא יֵשׁ לְזִמְרָ -**
 34 **יש לך עתה להקשות,** מכיון **דְּקִתְנִי, שֶׁאֶחָד קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ וְאֶחָד קְדָשֵׁי**
 35 **בָּרֶק הַבֵּית** מצטרפים זה עם זה למעילה, אף על גב ד**הָאֵי** - קדשי
 36 מזבח, קדושתם **קְדוּשַׁת הַגּוֹף, וְהָאֵי** - קדשי בדרהבית, קדושתם
 37 **קְדוּשַׁת דְּמַיִם,** ונמצא שאין קדושותיהן שוות זו לזו, **וְאִפִּילוּ הָכִי**
 38 **קִתְנִי מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה, קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ עִם קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ** שקדושתם
 39 שוה, **מִיבְעֵינָא.** מתרצת הגמרא: **מִשּׁוּם דְּקִתְנִי עֲלָהּ** - על דין זה של
 40 צירוף קדשי מזבח זה עם זה, **לְחֲיִיב עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל נֹזְתֵר וְטָמֵא,**
 41 שצירוף זה לא יכולנו ללמוד ממה שמצטרפים עם קדשי בדרהבית,
 42 **דְּקִתְנִי בָרֶק הַבֵּית לֹא אִיבָא הָכִי** - שהרי בקדשי בדרהבית אין
 43 איסורים אלו נוהגים כלל, ואינם יכולים להשלים שיעור כזית לענין
 44 איסורים אלו, **מִשּׁוּם הָכִי קָא פְּלִיג לֵיהּ** - לפיכך הוצרך התנא
 45 לפרש דין צירוף קדשי מזבח בפני עצמו, כדי ללמוד שמצטרפים גם
 46 לענין איסורים אלו שאין קדשי בדרהבית מצטרפים לגביהם.

47 הגמרא מביאה דברי רבי ינאי שאמר שמהפסוק האמור בתורה
 48 בפרשת מעילה (ויקרא ה טז) אין ללמוד שתנהג מעילה בקדשי מזבח
 49 אלא בקדשי בדרהבית, ודנה הגמרא בדבריו אם אכן דעתו לומר
 50 שאין מעילה נוהגת בקדשי מזבח מן התורה: **אָמַר רַבִּי יִנְאִי,**
 51 **מְחֻוּרְתָא** - דבר ברור הוא בידי, **שֶׁאֵין חֲיִיבִין לְהַבִּיא אֲשֶׁם מְעִילוֹת**
 52 **וְלְהוֹסִיף חוּמֵשׁ עַל הַתְּשׁוּלוּמַיִם מִשּׁוּם מְעִילָה** שמעל בקדשים, **אֲלָא**
 53 **עַל קְדָשֵׁי בָרֶק הַבֵּית,** וכן על **עוֹלָה בְּלֶבֶד,** ולא על זבחים שהוקדשו
 54 לשאר קרבנות. ומפרש רבי ינאי את מקור דבריו שממנו למד כן,
 55 **מֵאֵי טַעְמָא, דְּאָמַר קָרָא** בפרשה שנתפרש בה דין מעילה בהקדש
 56

המשך ביאור למס' מעילה ליום שני עמ' א

12 מזבח מן התורה אפילו בחייהם, ולמה הוצרך רבי יוחנן לומר שאחר
13 שמתו אין בהם מעילה.
14 הגמרא מיישבת דברי רבי ינאי שאין פירושם כפי שסברנו עד עתה.
15 מתרצת הגמרא: **אֵלָא הָכִי קָא אָמְרִי דְּבִי רַבִּי יִנְאִי** – בבית מדרשו
16 של רבי ינאי, **מַהאִי קָרָא** שנאמר בו, **וְחִטָּאָה בְּשִׁגְגָה מִקְדָּשֵׁי ה'**,
17 **קְדָשֵׁי בְּדֵק הַפִּיִת שְׁמַעִינָן מִינָה** – יש ללמוד ממנו שנוהגת בהם
18 מעילה, שהם ראויים להיקרא 'קדשי ה' שכולם לצורך גבוה, אבל
19 **קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ שֵׁישׁ** בהם חלק גם לכהנים, **לֹא שְׁמַעִינָן מִינָה** – אין
20 ללמוד מפסוק זה שתנהג בהם מעילה, ואמנם אף על פי כן נוהגת
21 בהם מעילה, שלמדנו בהם כן מפסוק אחר שנאמר (ויקרא כב יד) **וְאִישׁ**
22 **כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בְּשִׁגְגָה וְיִסַּף חֲמִשִּׁיתוֹ עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ**.

1 נוהגת בה. ומבררת הגמרא: דברי רבי יוחנן **בְּמֵאִי** – באלו קדשים
2 הם אמורים, **אֵילִימָא בְּקָדְשֵׁי בְּדֵק הַפִּיִת** שאין קדושתם בגופם אלא
3 בדמיהם שיהיו לצורך הקדש, **אָפִילוּ כִּי מָתוּ נִמְי** אין ראוי לומר
4 שלא תנהג בהם מעילה, שהרי אפילו אם **לֹא יְהֵא דִינָם אֵלָא** כבאופן
5 **דְּאִקְדִּישׁ** (שקדשו) **אֲשֶׁפֶה לְבְּדֵק הַפִּיִת** שאף שהיא דבר מאוס
6 וערכה מועט, מכל מקום **לֹא אִיתֵי בְּהַ מְעִילָה** – האם תאמר שאין
7 נוהג בה דין מעילה משום כך, שהרי ודאי שמכיון ויש לה דמים
8 הראויים לצורך הקדש יש בה מעילה, ואף נבלה זו של קדשי בדק
9 הבית שמתו אינה שונה ממנה, **אֵלָא** בהכרח לפרש שדברי רבי יוחנן
10 אמורים **בְּקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ**, ואם כן יקשה לדברי רבי ינאי, וכי **דְּאִוְרֵייתָא**
11 **מִי אִיתֵי בְּהוּ מְעִילָה**, והלא לדבריו אין מעילה נוהגת כלל בקדשי

קרבנות.
 58 הגמרא מבארת דברי הברייתא באופן אחר שלפיו תתורץ הקושיא:
 59 **אֵלָא אִימָא** – אמור ובאר דברי הברייתא שכוונתה לומר שעולה
 60 ואימוריה מצטרפין זה עם זה לכזית לזירוק עליהן את הדם –
 61 שצירוף האימורים עם הבשר הנאמר בברייתא נאמר לענין ההלכה
 62 שאין דם קרבן נורק אלא אם קיים לפנינו כזית מן הראוי להיות נקטר
 63 ממנו על המזבח, ועל כך אמרה הברייתא שבעולה יכול כזית זה
 64 להצטרף גם מבשר ומאימורים יחד, כיון ששניהם נקטרים על המזבח,
 65 ולפיכך נקטה הברייתא דין זה בעולה דווקא, שאילו בשלמים
 66 שבשרם דינו לאכילה ולא להקטרה, אכן לא יצטרף עם האימורים,
 67 מפני שכזית זה צריך להיות כולו מן העומד להקטרה או מן העומד
 68 לאכילה, ואינו מצטרף מן העומד להקטרה ולאכילה יחד. ומה
 69 שאמרה הברייתא שצירוף זה הוא לענין איסורי פיגול נותר וטמא,
 70 הכוונה בזה שביין דמצטרפין לזירוק את הדם חייב וכו',
 71 שאיסורים אלו אין חייבים עליהם אלא בקרבן שנורק דמו כדון,
 72 ולפיכך בשלמים שאין דמם נורק על כזית המצורף מבשר ואימורים,
 73 לא ינהגו בהם איסורים אלו, שאף אם זרק דמם על כזית זה אין זו
 74 זריקה כשירה, אבל בעולה שדמה נורק על כזית מבשר ואימורים
 75 יחד, תועיל זריקה זו שיהגו בה איסורים אלו.
 76 מבררת הגמרא: **ומאן קתני לה** – ובדעת מן מי התנאים נשנית
 77 ברייתא זו, **רבי יהושע היא** – כדעת רבי יהושע, **דתניא, רבי יהושע**
 78 **אומר, כל הנזבחים שבתורה שאבדו בשרם ואימוריהם קודם זריקת**
 79 **הדם ונשתתיר מהן בזית הבשר הראוי לאכילה, וכן אם נשתתיר מהם**
 80 **בזית חלב, וזרק את הדם כדונו, אבל אם לא נשתתיר מהם אלא**
 81 **בבציה וזית הבשר ונחצי זית חלב אינו זורק את הדם, שכן למד ממה**
 82 **שנאמר (דברים יב כ) 'ודם זבחיך ישפך על מזבח ה' אלהיך והבשר**
 83 **תאכל' שאין הדם ניתן על המזבח אלא אם יהיה הבשר נותר**
 84 **לאכילה על ידו, או אם ניתרים האימורים להקרב, שממה שנאמר**
 85 **(ויקרא טו ה) 'זרק הפהן את הדם על מזבח ה' פתח אהל מועד והקטיר**
 86 **החלב לריח ניחח לה' למדנו שראוי הדם להיות נורק אף על הקטרת**
 87 **אימורים, אבל אם אין כאן כזית שהוא שיעור אכילה והקטרה, לא**
 88 **מבשר ולא מחלב, אין הדם ראוי לזריקה, ואף אם יש כאן שיעור כזית**
 89 **משניהם יחד, מפני שאין אכילת אדם והקטרה שהיא אכילת מזבח**
 90 **מצטרפים יחד, ואולם אם אירע כך בעולה, אפילו אם לא נשתתיר**
 91 **אלא בבציה וזית הבשר ונחצי זית חלב, וזרק את הדם, מפני שבזית**
 92 **הזן בשרה והן אימוריה נקטרים כגליל על המזבח, ונמצא שיש כאן**
 93 **כזית לאכילת מזבח, ולפיכך ראוי הדם לזירוק עליו.**
 94 כל זה דעת רבי יהושע, אולם רבי אליעזר חולק עליו (פסחים עז) וסובר
 95 שראוי הדם להזרק על המזבח אף כאשר אין קיימים לא הבשר ולא
 96 החלב, ונמצא לדבריו שאין שום הפרש בענין זה בין עולה לשאר
 97 קרבנות, ולפי מה שפירשה הגמרא את הברייתא הוצרכה להעמיד
 98 ברייתא זו כדעת רבי יהושע.
 99 מוסיפה עוד הברייתא: **ואם אירע כך במנחה, אפילו בזילה קיימת**
 100 **ולא נאבד ממנה כלום, לא יזרוק את הדם. שואלת הגמרא: האם**
 101 **כוונת הברייתא לקרבן מנחה, מאי עבידתיה** – איזו שייכות יש לדם
 102 **במנחה. מתרצת הגמרא: אמר רב פפא, מנחה זו הכוונה למנחת**
 103 **נסכים הבאה עם הקרבן, ועליה באה הברייתא ללמד שאם אבדו**
 104 **בשר הקרבן ואימוריו ולא נשתתיר אלא מנחת הנסכים הבאה עמו,**
 105 **לא יזרוק עליה את הדם, מפני שאינה מגוף הקרבן.**
 106

משנה

107
 108 אגב מה שביארה המשנה לעיל דיני צירוף קדשים זה עם זה, מפרשת
 109 המשנה גם דיני צירוף שאר איסורים שבתורה: **התרומה** – תרומה
 110 גדולה המופרשת מגידולי הארץ, **ותרומת מעשר** – מעשר שעל
 111 הלוי להפריש ממעשר ראשון הניתן לו ולתתו לכהן, **ותרומת מעשר**
 112 **של דמאי** – תרומה המופרשת ממעשר ראשון שהופרש מן הדמאי,
 113 שהם פירות של עם הארץ שספק לנו אם עישור כדון, **והתלה** –
 114 המופרשת מן העיסה וניתנת לכהן, **והכפורים** – המופרשים משבעת

משנה

1 המשנה ממשיכה לבאר דיני צירוף המינים השונים שישנם בקדשי
 2 מזבח לענין כל האיסורים הנוהגים בקדשים אלו: **המשנה דברים** –
 3 מינים הקרבים על המזבח שישנם בעולה, **מצטרפין זה עם זה** –
 4 להתחייב עליהם כרת במזיד וחטאת בשוגג אם העלה בחוץ כשיעור
 5 כזית מכולם יחד, וכן אם היו פיגול ואכל כזית מכולם יחד, או אם
 6 נותרו עד למחרת שחטת הזבח ואכל מהם, או אם אכלם אדם טמא,
 7 וכן להתחייב עליהם משום מעילה אם נהגה בשוה פרוטה בצירוף
 8 כולם יחד, והם **הבשר של בהמת העולה, והחלב שבה, והסולת של**
 9 **מנחת הנסכים הבאה עמה, והיין והשמן של מנחת הנסכים, וששה**
 10 **דברים ישנם בתורה** – הראויים להצטרף לכל איסורים אלו, והם
 11 **הבשר, והחלב, והסולת והיין והשמן של נסכי התודה, והלחם הבא**
 12 **עם התודה, ונתחדש לנו בזה, שבקרבן תודה שבא עמו לחם מצטרף**
 13 **גם הוא לאיסורים אלו.**
 14

גמרא

15 הגמרא מביאה גירסא אחרת שהיתה ביד האמוראים בנוסח משנתנו,
 16 ומבררת את הגירסא הנכונה מן הגירסאות: **מתני ליה רב הונא**
 17 **לרבא** – שנה רב הונא לרבא משנה זו בנוסח אחר משהיא לפנינו,
 18 **המשנה דברים בעולם** ולא כפי נוסח המשנה שלפנינו 'בעולה'
 19 **מצטרפין זה עם זה, ומשמעות דברי המשנה לפי נוסח זה, שבאה**
 20 **לומר שבקרבנות ישנם חמשה מיני דברים היכולים להצטרף יחד**
 21 **לענין איסורי פיגול נותר וטמא. אמר ליה רבא לרב הונא, בעולם**
 22 **קא אמרת** – וכי סבור אתה לומר שכן אמרה המשנה שאין בכל מיני
 23 הקרבנות שבעולם אלא חמשה דברים המצטרפים יחד, **והא קתני** –
 24 והרי שנינו בהמשך המשנה המדברת בתורה, **ששה דברים שבתורה**
 25 **הבשר והחלב והסולת והיין והשמן ולחמי תודה, והרי לפנינו דבר**
 26 **ששי הראוי להצטרף עמהם, ואיך אפשר שאמרה המשנה שאין**
 27 **בעולם אלא חמשה דברים הראויים להצטרף לאיסורים אלו. אמר**
 28 **ליה רב הונא לרבא, האמת כדברייך, ואכן תני** – שנה בנוסח המשנה
 29 **בעולה, ולפי גירסא זו דברי המשנה מיושבים, שאכן בעולה אין**
 30 **אלא חמשה דברים הראויים להצטרף, אבל בתודה שבא עמה לחם**
 31 **מצטרפים בה ששה דברים.**
 32 הגמרא ממשיכה לדברי המשנה ברייתא שגם בה נשנה דין צירוף
 33 מינים שונים ממיני הקדשים זה עם זה: **תניא להא** – שנינו כאן
 34 במשנתנו דין זה **דתני רבן** – ששנו התנאים בברייתא, **בשר עולה**
 35 **ואימוריה, שהם החלב ויתורת הכבד והכליות, מצטרפין לבזית**
 36 **להעלותן בחוץ** – להתחייב עליהם כרת במזיד וחטאת בשוגג אם
 37 העלה מהם כזית להקטרה על המזבח חוץ לעזרה, **וכן לחייב עליהן**
 38 **משום פיגול** אם נתפגלו במחשבה שחשב באחת מעבודות העולה
 39 להקטיר ממנה למחר ואכל ממנה אחר כך, **וכן אם אכל מהם אחר**
 40 **שנעשו נזתר, וכן אם אכל מהם אדם טמא.**
 41 הגמרא מבררת מדוע נקטה הברייתא דין זה בעולה ולא בקרבנות
 42 אחרים. מדייקת הגמרא: **קתני** – נשנה בברייתא דין זה שמצטרף
 43 בשר הזבח עם האימורים, **בעולה אין** – שבעולה הוא נוהג, ומשמע
 44 מכך **שבשלמים לא** – אינו נוהג, ואין הבשר מצטרף בהם עם
 45 האימורים. מקשה הגמרא: **בשלמים** – מובן מה שאין נוהג דין זה אלא
 46 בעולה לענין **להעלותן בחוץ, שהרי עולה כגליל היא** – שבשרה
 47 כולו נקטר על המזבח, **מצטרפין** – לפיכך יכול הוא להצטרף עם
 48 האימורים לשיעור העלאתו בחוץ, אבל **שלמים** שאין עולה מהן
 49 להקטרה על המזבח, **לא מצטרפין, שהרי כלל הוא (בזחים טז) שאין**
 50 **חיוב כרת בהעלאת חוץ אלא בדבר הראוי להיקרב על המזבח**
 51 **בפנים, אלא לענין לחייב עליהן משום פיגול ונזתר וטמא, יקשה**
 52 **על כך שלמים אמאי לא מתייב** – מדוע לא נאמר גם בשלמים
 53 שיעטרפו בהם הבשר והאימורים לענין איסורים אלו, **והתני** – והרי
 54 שנינו במשנה הלהן **כל הפיגולות מצטרפין זה עם זה וכל**
 55 **הנותרות מצטרפות זו עם זו** ומשמעות דברי המשנה שמצטרפים
 56 יחד כל מיני פיגול ונותר דין מבשר והן מאימורים ואפילו מכמה
 57

המשך ביאור למס' מעילה ליום שני עמ' ב

1 המינים וניתנים לכהן, מְצַטְרֵפִין כל אלו זה עם זה לְאֹכֹר, וכגון אם
2 נפל שאור מהם לתוך עיסה של חולין ולא היה באחד מהם כדי
3 לחמצה, אבל היה בכלם יחד כדי לחמצה וחימצה, נאסרת באכילה
4 לזרים, וְלַחֲיִיב עָלֵיהֶן אֵת הַחֹמֶשׁ – לזר שאכל מהם, שאף אם לא
5 היה באחד מהם שוה פרוטה, מכל מקום אם היו כולם יחד שוים
6 פרוטה בכלם יחד חייב להוסיף חומש על תשלומיו כדין זר שאכל
7 תרומה, והטעם שמצטרפים, מפורש בגמרא שהוא משום שכל אלו
8 קרויים תרומה, ונוהגים בהם כל ההלכות הנוהגות בתרומה.
9 מלמדת המשנה דין נוסף בצירוף איסורים זה עם זה: כָּל תְּפִינּוּלִים
10 של כל מיני הקרבנות שחשב בעבודותיהם לאכול או להקטיר מהם
11 חוץ לזמנם, מְצַטְרֵפִין זֶה עִם זֶה לשיעור כזית לחייב כרת את
12 האחובל מהם במזיד או חטאת לאוכל בשוגג, וְכֵן כָּל הַנְּזוֹתֵרִים
13 שמכל הקרבנות שנתרם מברשם לאחר זמן אכילתם, מְצַטְרֵפִין זֶה
14 עִם זֶה לשיעור כזית לחייב את את האוכל מהם.

גמרא

15 הגמרא מבארת מהו הטעם שמצטרפים הדברים המנויים במשנה
16 להלכות הנזכרות בה. שואלת הגמרא: מֵאֵי טַעְמָא – מהו הטעם
17 לכך שמצטרפים יחד כל הדברים שנמנו במשנה לאסור חולין
18 שנתערבו בהם או לחייב זר האוכלם בחומש, שהרי חיוב חומש לא
19 נאמר בתורה אלא בתרומה, וחלה וביכורים אינם תרומה, ואף לענין
20 לאסור חולין שנתערבו בהם, הלא ישנה דעת תנאים הסוברת שאין
21 איסורים שונים מצטרפים יחד לאסור היתר שנתערבו בו. מתרצת
22 הגמרא: כּוּלְהוּ – כל הדברים המנויים במשנה, אִיקְרוּ תְּרוּמָה –
23 מצאנו בתורה שקרויים תרומה, שכן גָּבִי תְּלָה כְּתִיב – נאמר בה
24 (במדבר טו ב) 'וְאִשִּׁית עֲרִיסוֹתֵיכֶם תְּלָה תְּרִימוֹ תְּרוּמָה' – כשתלושו

26 את עינתכם תרימו מראשיתה תרומה, וכן גָּבִי בִּיכּוּרִים נְמִי אִיקְרוּ
27 תְּרוּמָה, דְּתַנְיָא – כמו ששינונו בברייתא שדרשו מה שנאמר בפסוק
28 (דברים יב ז) 'וְתְרוּמַת יִדְדֶךָ, שְׂאֵלוֹ הַבִּיכּוּרִים שְׁקֻרִיִּים כִּךְ מִשׁוֹם
29 שנאמרה בהבאתם לשון יד בפסוק (שם ב ד), 'וְלָקַח הַכֹּהֵן הַשֵּׁנִי מִיִּדְדֶךָ,
30 מוסיפה הגמרא: אֲכָל אִינְךָ – אבל שאר הדברים המנויים במשנה,
31 שהם תרומה ותרומת מעשר ותרומת מעשר של דמאי, לֹא צְרִיכָא
32 – אין צורך לנו ללמוד בהם מפסוק שמצטרפים יחד, שדבר פשוט
33 הוא שהרי הם עצמם קרויים תרומה.
34 ובכך נתבאר מה שאמרה המשנה שמצטרפים כל דברים אלו לאסור
35 חולין שנתערבו בהם, שמשום שכל אלו קרויים תרומה חשובים כולם
36 כאיסור אחד, וכן מצטרפים לחייב את הזר האוכלם חומש, שבכולם
37 נוהג חיוב חומש לזר האוכלם, כמו שמפורש בתורה בתרומה.

משנה

38 המשנה ממשיכה בביאור דיני צירוף מיני איסורים השונים זה מזה
39 יחד: כָּל הַנְּבִילוֹת של כמה בעלי חיים שמתו, מְצַטְרְפוֹת זו עם זו
40 לשיעור כזית, לחייב את האוכלם מלקות על לאו שבאכילת נבילה,
41 וְכָל הַשְּׂקָצִים מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה לשיעור כזית לחייב מלקות את
42 האוכלם משום לאו של אכילת שרץ.
43

גמרא

44 הגמרא מביאה שיטות האמוראים החולקים אם דברי המשנה
45 שמצטרפים כמה נבלות יחד עוסקים בכל מיני הנבלות, ואם
46 מצטרפים גם לשיעור איסור הלאו שבאכילתם, או שמא לשיעור
47 טומאתם בלבד: אָמַר רַב
48